

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro.} 31.

16. Marca 1821.

U w i a d o m i e n i e.

Na gazetę Lwowską Polską przymaie się prenumerata ćwierćroczna od 1. Kwietnia do ostatniego Czerwca r. b. za Dwanaście Zł. W. W. PP. Prenumeratorem zechcą takową ieszcze przed koncem b. m. zamówić, aby ilość exemplarzów stosownie powiększyć można.

Wiadomości Kraiowe.

Z *Laybachu* d. 2. Marca.— C. K. Jenerał iazdy Baron Vincent nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister na Dworze Francuzkim i zawierzytelniiony tymczasowo iako nadzwyczajny Poseł przy Królu Oboiey Sycylii udał się dzisiaj do Florencyi, gdzie czekać będzie na Króla, który wyiedzie z tąd na dniu intrzeńszym 5. t. m. Dnia 28. Lutego ukończyły się narady pomiędzy obecnymi tu Gabinetami i unocowanymi Dworów Włosztem, z których wielu już wyiechało; w krótcie nie pozostaną się w naszym mieście iak tylko dwaj Cesarze i ich gabinety wraz z zawierzytelniionymi przy nich Posłami. Ze strony Rossyi zawierzytelniiony iest przy Królu Oboiey Sycylii iako nadzwyczajny Poseł Hrabia Pozzodi Borgo Cesarzki Poseł w Paryżu i w tym samym charakterze ze strony Francyi Poseł Królewski w Rzymie Hrabia Blacas. Obadwa ci Posłowie wyiechali z tąd dzisiaj. — Równie opuścili nasze miasto: Pełnomocnik W. Xięcia Toskańskiego Xiążę Neri Corsini i drugi Królewsko Sardynski Pełnomocnik Margrabia d'Aglié, który równie iest zawierzytelniionym nadzwyczajnym Posłem przy Królu Oboiey Sycylii.

Odziaż Kardynała Legata Spina i Margrabiego St. Marsan odłożony iest na przyszły Poniedziałek.

— Z *Wiednia* d. 2. Marca. —

U w i a d o m i e n i e.

Wydział uprzywileiowanego Ces. Austriackiego Banku narodowego odprawit na d. 15. Stycznia b. r. roczne posiedzenie przepisane statutami.

Podpisany Gubernator udzielił zgromadze-

niowi w obszernem przełożeniu rezultaty uchwał przeszlorocznego wydziału, rozwinął rozciągłość spraw tego instytutu z roku przeszłego, przedstawił onegoż wykaz plodów i dochodów i przystąpił do wyboru dziewięciu dyrektorów. Zapadłe uchwały wydziału bankowego względem tych przełożeń przedstawione zostały do najwyższego zatwierdzenia i Jego C. K. Mość, który uchwalał swoją najwyższą, udzieloną przez wysokie Ministeryium skarbu raczył

- 1.) nayłaskawiey przyiąć przedstawione sobie uwolnienie dotychczasowego Dyrektora banku Józefa Kawalera de Henikstein podane przez niego dla mnogich zatrudnień domowych;
- 2.) oraz zatwierdzić wybór dziewięciu Dyrektorów banku, uczyniony znaczną większością bankowego Wydziału; do wyboru tego powodem było posunienie P. Kawalera de Steiner na zastępcę Dyrektora, wyście P. Kawalera de Henikstein i potrzeba pomnożenia wedle statutów Dyrektorów tegoż Banku do liczby 12 osób, stosownie więc dotych uchwał wniyda na członków Dyrekcji banku:

P. Henryk Kawaler de Geymüller młodszy, towarzysz C. K. uprzywileiowanego handlu Geymüllera i Komp., P. Piótr Franciszek Teronze de Rothenkreuz C. K. uprzywil. hurtownik. P. Jan Ignacy Pummer Kupiec mieyski i P. Jan Chrystian de Bruchman C. K. uprzywil. hurtownik. P. Jakób Józef Löwenthal, C. K. uprzywil. hurtownik; i P. Józef Woyna C. K. uprzywil. hurtownik. Uwiadomiając o najwyższych uchwałach, należy ieszcze dodadź, że wykaz dochodów uprzywileiowanego C. K. Austriackiego Banku z roku 1820 załączony iest do ga-

zei i namienione na początku przełożenie Gubernatora banku, uczynione wydziałowi zgromadzenia, może być przez wszystkich PP. akcyonaryuszów nabyte darmo, tak w biurach iak i w kasie akcyney tegoż instytutu.

W Wiedniu d. 22. Lutego 1821.

Józef Hrabia Ditrichstein,
Gubernator C. K. Aust. uprzywilejowanego
Banku narodowego.
Melchior Kawaler Steiner,
tegoż Zastępca.
Tadeusz de Berger,
Dyrektor Banku.

Wiadomości zagraniczne.

Portugalia Brazylia i Algarbia.

Z Lizbony d. 1. Lutego. — Na posiedzeniu Stanów (Cortes) z d. 29. z. m. wnioś Don Thomas, aby zająć się niezwłocznie ułożeniem fundamentalnych rysów Konstytucyi, by te ile można najszybciej wzięły moc swoją i mogły być przedstawione Królowi lub mającemu przybyć do Portugalii Królewicowi. W każdym razie należy zdjąć sprawę Jego Król. Mci z teraźniejszego zatrudnienia Stanów. Stosownie do tego przełożenia mianowaną została Kommissya do przygotowania o-wych fundamentalnych rysów.

Z Lizbony d. 5. Lutego. — Na posiedzeniu z d. 1. t. m. przełożono Stanom ograniczenie Zakonów duchownych i by wszystkim którzyby chcieli, dadź pozwolenie wrócenia się do Stanu świeckiego.

Wielka Brytania i Irlandya.

Dnia 19. Lutego zrobił Lord Grey w Izbie Wyższej od dawna już zapowiedziany wniosek »aby Ministrowie złożyli Izbie odpisy lub wyciągi tych wszystkich układów, które zaszły pomiędzy Mocarstwami sprzymierzonymi względem Neapolu.« — Po długich rozprawach odrzucono ten wniosek bez podzielenia zdań to jest: że nieprzystąpiono do obliczenia głosów.

P. John Smiths uczynił wniosek w Izbie Niższej: »przełożenia adresu Królowi, w którymby Izba okazała swoje zdanie, iż w teraźniejszych okolicznościach należałoby umieścić imię Królowej Jey Mości w modlitwach kościelnych iako środek mogący oddać nieukontentowanie publiczności pochodzące z tego przedmiotu« wniosek ten został większością głosów odrzucony. Podczas mocnych w tej mierze sporów żaden z Ministrów nie niemówił. Same stronnictwo opozycyjne toczyło rozpra-

wy i szczególna, że tym razem nieustanny przeciwnik P. Wilberforce był za temże.

Z Londynu dnia 16. Lutego. — Znany Sir W. Crawford, który niedawno zwrócił na siebie uwagę w Paryżu, udał się na d. 11. b. m. do mieszkania Xięcia Decazes, żądał z nim mowieć, a dowiedziawszy się, iż gonimasz w domu dopuścić się najnieprzyzwoitszych przeciwko Xięciu wyrazów; Sekretarzowi zaś, który upominał go, aby podobnych nie używał słów pogroził wystrzałem z krucicy, atoli inni domownicy oddalili go. Xięć kazał o tem zdarzeniu zawiadomić policyję; w tymże samym czasie Crawford obszedł się podobnie ze swoją gospodynią domu, która go prosiła o zapłacenie rachunku, ten iey zaś odpowiedział, iż miasto pieniędzy poczęstnie ją kula. Policyja wysłana znalazła u niego dwa ostro nabite pistolety i dwa pałasze, tymczasem, ponieważ nie mógł złożyć żądanej rekomyi 2000 i 500 funt. szterl. ani stawić potrzebnych poręczycieli, którzyby podobną Summą za niego ręczyli, musiał przystać na udanie się do domu poprawy.

Sir James Crawford uznany na d. 19. z. m. za mającego pomieszenie zmysłów przeprowadzony został z więzienia *Cold-Bath-Fields* do domu szalonych.

Podług gazety Dublińskiej, nieiahi P. Wyse człowiek młody szczególnych przymiotów, głowa rodziny podobnego imienia w Watterford i właściciel wielkich posiadłości w tem Hrabstwie ma zamiar ożenić się z P. Letycyją córką Lucyiana Buonapartego.

Pomiędzy Węglarzami w Shropshire wszczął się był niedawno niebezpieczny rozruch. Wojsko było zmuszone wyruszyć i dać ognia ostrym ładunkami, przyczem raniono wiele osób. Buntownicy bronili się rzucając kamieniami i węglami; odparto ich iednak i pokonano. Dnia następującego zebrałi się znownu buntownicy na tem samem miejscu, gdzie dniem w przody zaszła była bitka. Wystąpili oni w postawie woyskowej mając 150 sztuk broni i dwa działa. Tak czekali aż spólnia; nie widząc nikogo z żołnierzy, rozeszli się.

Francya.

Dziennik rozpraw z d. 25. Lutego zawiera co następuje: »Dnia 21. Lutego rano, szeregowy z 6 pułku gwardyi Królewskiej, będący w Paryżu za pozwoleniem, powracal sam do Wersalu, niosąc broń, którą miał oddać sierżantowi swojej kompanii. Człowiek ten, który do wiary podobna, że był napity, idąc przez lasek Bouloński dopuścił się bur-

townicznych okrzyków i przekleństw, które aby słyszeć, zbiegło się wielu dozorców leśnych i innych osób będących w pobliskości. Wściekły ów człowiek na wszelkie wyrzuty i upomnienia odpowiadał przekleństwem i strasznymi groźbami. Dozorca lasu wsparty innymi obecnymi a resztował go i zaprzywodził do Burmistrza w Pałacy, który przedsięwziawszy z nim krótkie badanie oddał go w ręce sprawiedliwości. Zdarzenie to wzbudziło w pierwszój chwili niejakie obawy, lękano się, aby w tém nie były ukryte jakie zbrodnicze plany, ponieważ Jego Królewicowska Mość Xiążę Angouleme zwykł przez ten las iedzić; atoli szczęściem obawta nie potwierdziła się. S tan żołnierza i przekleństwa miotane przez niego na kilka godzin przed przybyciem Xięcia, oddalaia wszelką myśl innego występku prócz tego, którego się dopuścił. Nadto znajduie się on w rękach sprawiedliwości, która śledzi iego postępowanie.«

Szwecyia i Norwegiia.

Z *Christianii d. 2. Lutego.* — Oto iest ważna mowa, którą Król Jego Mość Szwedzki i Norweskki miał przy otwarciu Seymu Norweskkiego :

»Reprezentanci Narodu!
»Sześć lat upłynęło od czasu, iak Król wasz zrobit traktat, łączący was z Narodem, który z tychże samych, co wy pochodzi przodków, traktat ten zapewnił wam wasze wolności i stawil was w stopniu narodu niepodległego. Zdanie sprawy, które wam ma bydz uczynione, nauczy was o korzyściach z terazniejszego waszego położenia. Zaden naród na ziemi nie otrzymał z mniejszymi ofiarami praw i rękomyi Konstytucyi, iak Narod Norweskki; atoli, aby utrzymał to szacowne dobro Opatrzności, pomniemy, że każdy Naród tyle iest godzien bydz wolnym, iak dalece umie bydz wolnym pod prawami. Nie zapominamy, że różne Państwa walczyły dłu-go przeciwko despotyzmowi i domowemu wojnom; inne Państwa wytrzymawszy burze wszelkiego rodzaju, zmuszone były dla dobra publicznego ograniczyć i umiarkować prawa, których nadużyły apoione namiętnością. Rozpoznawiając wszystkie środki zarządu przedsięwzięte od Seymu 1818 roku, przekonacie się o troskliwości oycowscy i nieustannój działalności waszego Rządu, czuwającego nad szczęściem waszem. Z tém wszystkim ieszcze nam duzo pozostaie do czynienia. Nie uchwaliliśmy prawa cywilnego i karzącego; równowaga i nalezyte ustąpiowanie gałęzi Władzy nie są ieszcze oznaczone; iednak warunk,

który we wszystkich zaprowadziłem rzeczach potrzebujących Moiego pośrednictwa, powiniennien was czynić spokojnymi. Budżet i zaspokajające przedstawienie poboru Królestwa obiaśnia bliżey wasze zrodła pomocne i podadzą wam sposoby do przedsięwzięcia środków, naywłaściwszych ku wypełnieniu zobowiązań Narodowych. Likwidacyia względem dłu-gu Norweskkiego Narodowego z Rządem Duńskim iest ukończoną. Gdyby część Norwegii podług artykułu 93. Konstytucyi i w miarę ludności oznaczoną bydz musiała, więc prawie trzecią częścią dłu-gu byłaby obciążoną; atoli zasady, przez Rząd utrzymane, zmniejszyły daleko dla tój części Summy, które kray ten obciążyły.«

»Opatrzność pobłogosławiła nasze żniwa. Szybkie ulepszenie naszey ekonomiki spodziewam się, że nas zabezpieczy od wszelkich wypadków w przyszłości. Rolnictwo, fabryki, rękodziela, o to są zrodła publiczney pomysłności; zrodła, które nigdy nie wysychały dla Ludu skromnego i pracowitego. Handel Norwegii doznaię oporu, istniejącego we wszystkich częściach świata. Wierzyć powinniśmy, że okoliczności będą pomysłniejsze, tymczasem nagradzamy pracą, oszczędnością i mądrością; położenie, pochodzące z onegoż zatamowania. Stosunki pokoju i dobrego porozumienia trwają ciągle w sposobie przyjaźnym pomiędzy obudwoma Państwami półwyspu Skandy-nawskiego i obcemi Mocarstwami, i mogę oświadczyć wam z prawdziwą pociechą, iż, pomimo nieprzyjemnego zdarzenia w Bodöe, mam powód do wierzenia, że nasze stosunki handlowe nie doznaią uszczerbku przez wypadek, któryby się w mnię korzystnym stawil światle. Rząd W. Brytanii okazał w owym przypadku ducha pojednawczego, uznaię one-go wartość, i przystoi godności naszey, abyśmy temu duchowi odpowiadali. Sposób myślenia Państw nie obiawia się wedle szczególny potęgi Państw, lecz wedle stałego utrzymania instytucyi krajowych i niepodległości Narodów. Zaniary Króla waszego dążyć będą nienstannie do tego, aby utrzymać dla Państw drugiego rzędu nieodzownię potrzebną rękomyią, którą zapewnia pokoy Narodu. Wola iego nie będzie inna iak wola praw; sława iego nie iest oddzielną od wolności waszey. (*La volonté ne pourra jamais être, que celle des lois; sa gloire est inséparable de votre liberté.*)«

Na dwóch Seymach Norweskkich uchwalono znieść zupełnie szlachectwo; atoli

to przełożenie nie otrzymało dotąd przyzwolenia Królewskiego. Na teraźniejszym Seymie przełożenie to podane będzie po trzeci raz do głosowania. Podług praw fundamentalnych, przełożenie, za którym na trzech po sobie następujących Seymach była większość głosów może utrzymać się bez przyzwolenia Królewskiego. Dla czego Norwegicy obawiają się kształtu szlachectwa istniejącego w Szwecyi łatwo jest pojąć; Szlachta Szwedzka jest trzy razy tak liczną jak Angielska; kraj ten ubogi musi żywić wszystkich następująco zrodzonych synów tych licznych rodzin podług stanu; zadanie nie do wykonania; ztąd z jednej strony jest nieukontentowanie szlachty z drugiej mieszczan i włościan. Niechcąc Norwegicy przeciwko kształtowi Szlachectwa Szwedzkiego nie jest do pokonania.

Prusy.

Ażebym Stanowi Włościańskiemu nadadź siłę i samoistnienie, więc wyszły w tym celu rozporządzenia z d. 27go Lipca 1808 w prowincjach wschodnich Pruss, Litwy i Pruss zachodnich przyznały zupełną i nieograniczoną własność zagrod w dobrach narodowych posiadaczom, którzy dotąd tylko iakież do tego mieli prawo.

Wielkie i nieocenione dobrodzieystwa tego rozporządzenia, podające środki stanowi Włościan, do osiągnięcia stałego i pomyślnego bytu, nie mogącego łatwo być przez nie szczęścia wstrząsnionym, bo chociażby i ucierpiał, może się podnieść przez kredyt, rozciągnięte zostały rozkazem Gabinetowym Króla wydanym pod d. 8. Lipca 1820 i na włościan dóbr Korony w Wielkim Xięstwie Poznańskim. Aby dobrodzieystwa te były skuteczniejsze, mieszkańcy posiadający mało gruntów, by mogli być samoistnymi włościanami, ostrzymiają do zamierzonego powiększenia posiadłości włościańskich niedostające grunta, które im wydzielone zostaną z gruntów Korony, lasów i ról należących do folwarków.

Posiadłości włościan oddzielone będą od gruntów tan, gdzie są razem lub wspólnie z innymi; powinności odbywane dotąd przez włościan, zamienione zostaną podług słuszych zasad w wieczną niezmienną roczną daninę pieniężną, ta, dodaną będzie do innych podatków, które do pewnej części, iako podatek gruntowy podobnie będą niezmiennymi. Ustanowienie to służy ku dobru licznym klasy ludzi, podnosi oświatę kraj i pomnaża siły Państwa.

Z Poznania d. 28. Lutego. — Dzisiejsza Gazeta tutejsza umieściła obwieszczenie

wydane dnia 26. b. m. przez naczelnego Prezesa W. Xięstwa Poznańskiego Zerboni di Sposetti, iż z powodu ciągle trwającej niskiej ceny zboża, Ministerstwo Woyny oprócz zakupionych 2,000 wenepli żyta na założenie zapasu rezerwowego, zezwoliło na dostawienie jeszcze w tymże celu 1,000 wenepli żyta pod ogłoszonymi dawniej warunkami. Oświadczania w tej mierze przyrymowane będą do d. 20. Marca r. b., a dostawy do d. 15. Kwietnia powinny być ukończone.

Z Poznania d. 1. Marca. — Wczoraj przybył tu z Berlina JO. Xiąże Radziwiłł Namiestnik Królewski W. Xięstwa Poznańskiego, a dziś wyjechał do Warszawy.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 10. Marca. — Senat Królestwa Polskiego na posiedzeniu dnia 4go Marca wybrał większością głosów z osób, podanych na liście dla zapelnienia osieroconych krzesel Senatorów-Kasztelanów, następujących kandydatów: JWW. Gruszeckiego, Sędziego Appellacyjnego, Ludwika Barona Rastawickiego, Hrabiego Stadnickiego, Słubickiego, Poła Brzesko-Kuiawskiego.

Multany i Wołoszczyzna.

Według listu pisanego pod d. 10. b. m. z nad granic Wołoszczyzny; przybył do Jass w nocy z d. 6go na 7my t. m. Alexander Ipsilandy z kilkunastu Arnautami. Wnet wyrznięto wszystkich Turków znajdujących się w Jassach; ten sam los spotkał i tych Turków, którzy siedzieli po wsiach. Wreszcie spokójność nie jest zaburzona.

Na dniu 20. Lutego nadeszła do Bukarestu wiadomość, że były Xiąże Wołoski Scarlat Callimachi mianowany jest Hospodarem Multan i Wołoszczyzny na miejsce zmarłego Xiążęcia Alexandra Suzzo. Rząd tymczasowy zawiadywać będzie Prowincją aż do przybycia Kalimachiego wspólnie z dwoma Grekami, których tenże Xiąże iako Kaimakanów (Zastępców) wysłać przyrzekł.

W. Sultan zalecił tymczasowemu Rządowi, aby pod własną odpowiedzialnością rozruchli uśmierzył, w którym to celu wyprawione 2000 ludzi przeciwko rokoszanom. Ztemwszystkiem, półowa tych miała przeżyć na stronę powstańców, a druga peść w rozsypkę. Pod sprawą Theodora Słudziiera zebrać się już miało 4 do 5000 ludzi, którzy Bukarestowi zagrażają.